

Η ρητορική στο σχολείο

Εισαγωγική παρουσίαση

Επιμέλεια: Κωνσταντοπούλου Καλλιρρόη
Παπαλεωνίδα Ασπασία

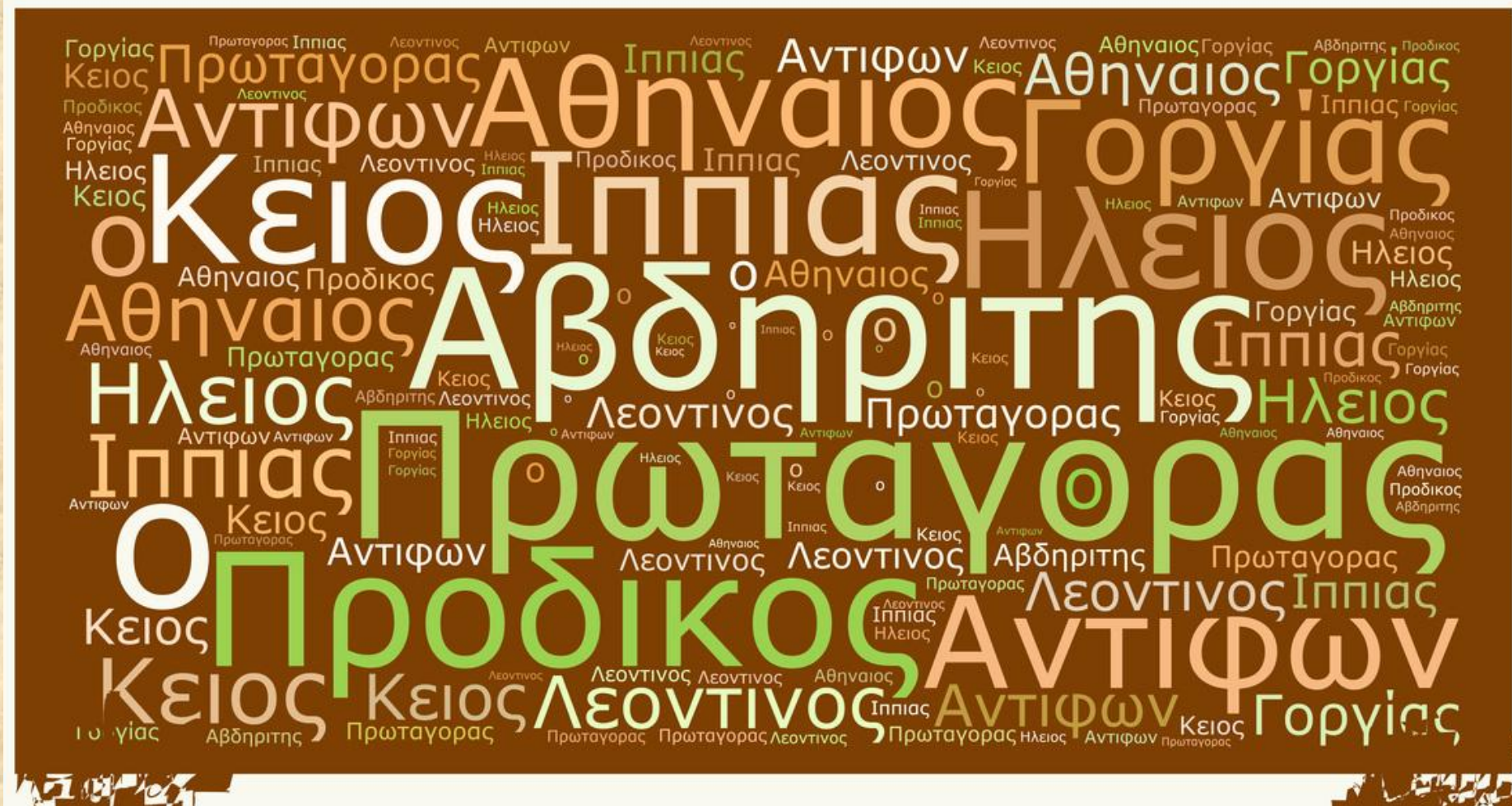
Αθήνα, 5^{ος} αιώνας: ανάπτυξη της ρητορικής

Ρητορική: πολιτική τέχνη
της δημόσιας ομιλίας

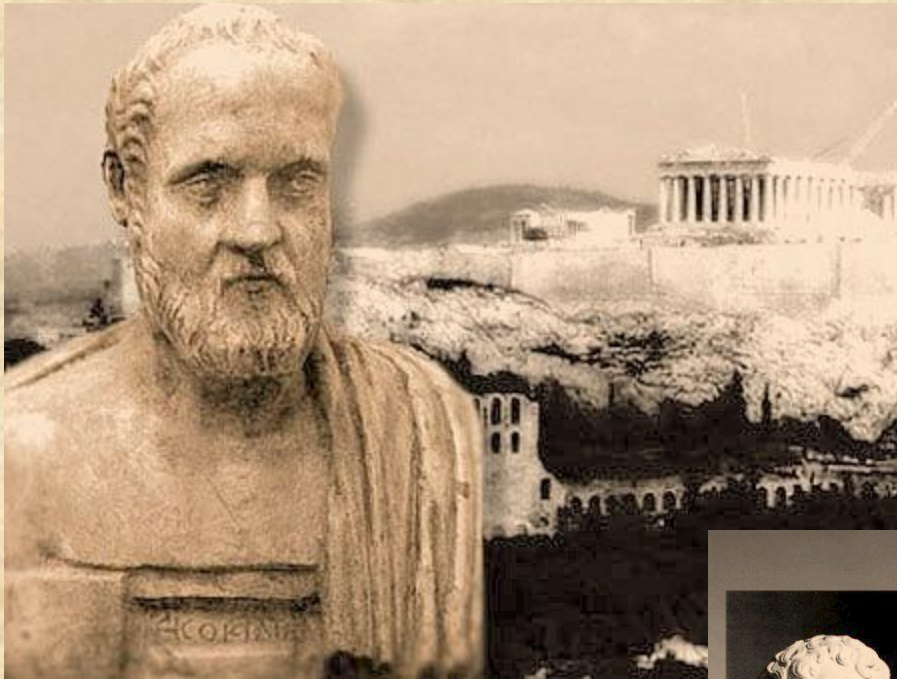
Ρητορική: πειθούς
δημιουργός

Σοφιστές: οι πρώτοι δάσκαλοι της ρητορικής

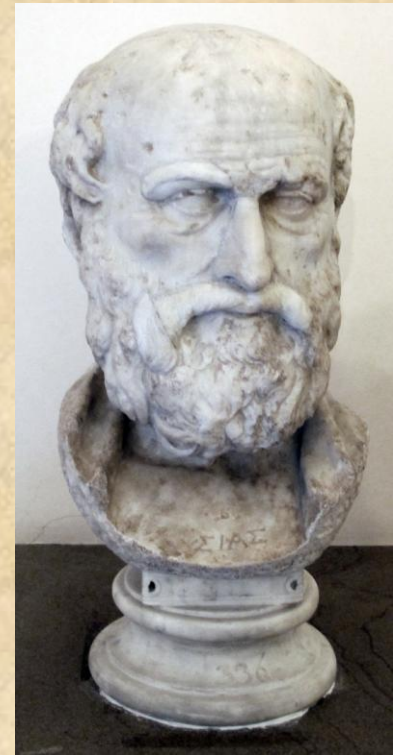

Οι μεγάλοι ρήτορες

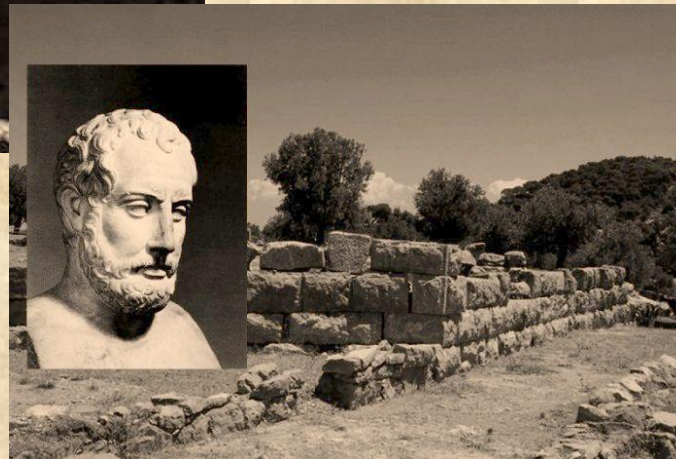
ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ

ΛΥΣΙΑΣ

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ

Η ρητορική στα ομηρικά έπη

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΣΤΟΝ ΑΧΙΛΛΕΑ

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΑΙ ΝΑΥΣΙΚΑ

Γιατί η Ρητορική;

- Εξοικείωση με τον προφορικό λόγο
- Ανάπτυξη φαντασίας και δημιουργικότητας
- Πολιτισμένος διάλογος
- Έρευνα και ενημέρωση
- Ευγενής άμιλλα
- Ανάπτυξη επικοινωνιακών και γλωσσικών δεξιοτήτων

Γιατί σήμερα;

Ένα σχολείο που δεν ευνοεί τον διάλογο

Μια κοινωνία που επικοινωνεί με γραπτά μηνύματα

Τηλεοπτικός διάλογος

Τι μπορούμε να κάνουμε;
Να πάμε στην πέτρα του
Μπλάρνεί;

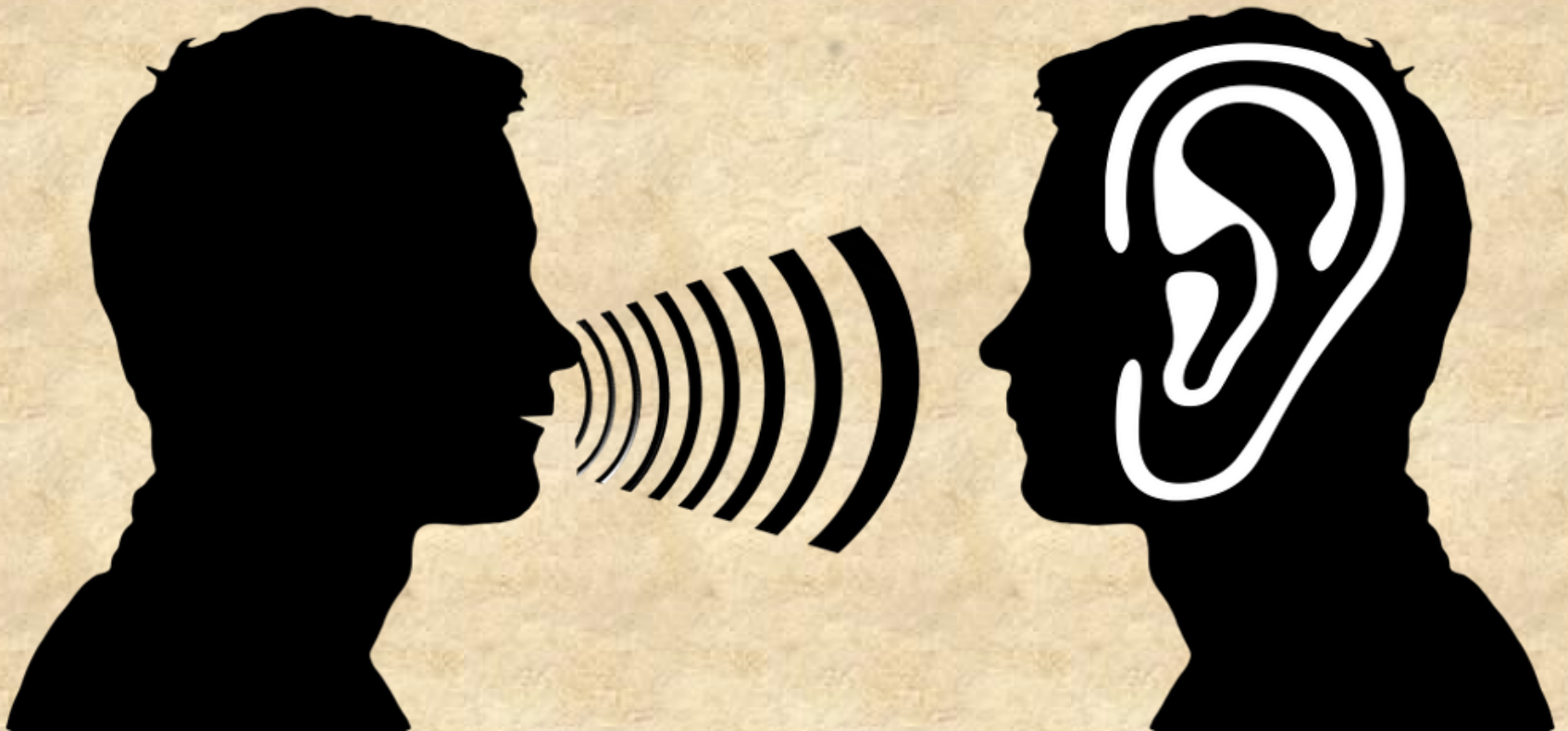
Ή να φτιάξουμε έναν όμιλο
ρητορικής;

Παιχνίδια γνωριμίας

- Ακροστιχίδα του ονόματός μου
- Δυο αλήθειες κι ένα ψέμα
- Αν ήμουν
- Τηλεκοντρόλ: σε τι θα πατούσα το mute και σε τι θα δυνάμωνα την ένταση (στη σύγχρονη πραγματικότητα και στον εαυτό μου)
- Ζωγραφίζω το όνομά μου
- Μιλάω με τον διπλανό μου κι ο ένας παρουσιάζει τον άλλον

Ενεργητική ακρόαση: ο καλός
ρήτορας είναι καλός ακροατής

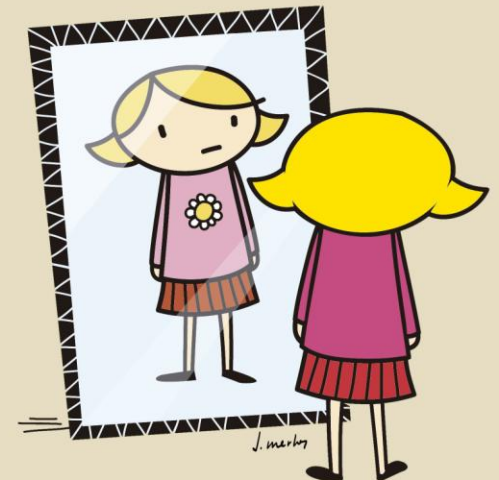

Γιατί κάποιος φοβάται να μιλήσει
μπροστά σε κοινό;

Τι μπορούμε να κάνουμε;

- Να προετοιμαστούμε όσο καλύτερα μπορούμε
- Να κάνουμε πρόβες μπροστά στον καθρέφτη
- Να βελτιώσουμε τη γλώσσα του σώματος

Και συγκεκριμένα:

- Τα χέρια: ήρεμες κι όχι υπερβολικές κινήσεις

- Το πρόσωπο: έκφραση ανάλογη με αυτό που λέμε, συγκρατημένο χαμόγελο
- Η φωνή: ελέγχουμε τον ρυθμό, την ένταση, τη χροιά, τον τόνο, την άρθρωση και την προφορά
- Το βλέμμα: στραμμένο στους κριτές στο ακροατήριο
- Το σώμα: όχι υπερκινητικότητα, όχι ακινησία

<https://www.youtube.com/watch?v=elho2S0Zahl> (How to speak so that people want to listen | Julian Treasure)

Εκφραστική ανάγνωση

- Η εκφραστική ανάγνωση περιλαμβάνει την απόδοση ενός πεζού ή ποιητικού κειμένου (το οποίο δίνεται επί τόπου) με ζωντανό και εκφραστικό τρόπο, ανάλογο με το ύφος του κειμένου, που έχει ως στόχο την ανάδειξη χαρακτήρων, ιδεών και συναισθημάτων. **Δεν** πρόκειται για θεατρική ερμηνεία.
- Ο αναγνώστης κάθεται σε καρέκλα ή παραμένει όρθιος και ξεκινά την ανάγνωση, η οποία πρέπει να διαρκέσει 3-4 λεπτά. Ο αναγνώστης διαβάζει, **χωρίς** να χάνει την επαφή με το κείμενο, δίνοντας έμφαση στην έκφραση του **προσώπου** και στην **οπτική** επαφή με το κοινό. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η αξιοποίηση της **στίξης**, η ένταση και η χροιά της φωνής και η καθαρή άρθρωση.
- Το κείμενο είναι άγνωστο και δίνεται χρόνος προετοιμασίας 20'.

Στοιχεία κρίσης:

- 1. Εκφορά (1-20 βαθμοί): καθαρή άρθρωση, υποβλητική χροιά, κατάλληλος ρυθμός και ένταση με εναλλαγές, παύσεις, απόδοση στίξης, προφορά / διάλεκτοι.
- 2. Απόδοση ύφους του κειμένου (1-20 βαθμοί): ατμόσφαιρα, χαρακτήρες, συναισθήματα.
- 3. Παρουσία ομιλητή (1-10 βαθμοί): κινήσεις του σώματος και εκφράσεις του προσώπου (χωρίς υπερβολική θεατρικότητα), εκφραστικότητα, επαφή με το ακροατήριο, ανάγνωση και όχι απομνημόνευση.

ΑΥΘΟΡΜΗΤΟΣ ΛΟΓΟΣ

- Πρόκειται για έναν σύντομο αυτοσχέδιο και πρωτότυπο λόγο, ο οποίος βασίζεται κυρίως στη **συνειρμική** έκφραση και έχει ως στόχο να **τέρψει**, να εμπνεύσει, να προκαλέσει έντονα συναισθήματα, να «αγγίξει» το ακροατήριο. Οι διαγωνιζόμενοι καλούνται, μέσα σε 1,5 λεπτό, να επιλέξουν και να προετοιμάσουν ένα από τα τρία θέματα που τους έχουν δοθεί. Ο λόγος έχει διάρκεια 2,5-3 λεπτά για το Γυμνάσιο και 3,5-4 λεπτά για το Λύκειο.
- Τα θέματα χωρίζονται σε δύο επίπεδα (Γυμνάσιο – Λύκειο) και μπορούν να είναι λέξεις ή φράσεις (ή και εικόνα).
- Αφού λάβει στα χέρια του τα θέματα ο ομιλητής, τα μελετά για μισό λεπτό, προκειμένου να επιλέξει ένα από τα τρία, χωρίς να μπορεί να κρατήσει καμία σημείωση. Στη συνέχεια, αφού έχει καταλήξει στο θέμα, μπορεί να κρατήσει σημειώσεις για 1 λεπτό, τις οποίες, εάν θέλει, χρησιμοποιεί κατά την ομιλία του.

Στοιχεία κρίσης:

- 1. Περιεχόμενο (1-30 βαθμοί): σχέση με το θέμα (συνάφεια και νοηματική σύνδεση), ανάπτυξη ποικίλων διαστάσεων, ποιότητα ιδεών, ποικιλία, πρωτοτυπία, ευρηματικότητα, λογοτεχνικότητα.
- 2. Παρουσία ομιλητή – εκφορά (1-20 βαθμοί): εκφραστικότητα, κινήσεις συνεπείς με τον λόγο χωρίς υπερβολές, ευφράδεια και άνεση, συνεχής ροή, οπτική επαφή, αυτοπεποίθηση.
- 3. Δομή (1-10 βαθμοί): διαύγεια σκέψης και συνοχή, αλληλουχία, ομαλή μετάβαση από τη μία ιδέα στην επόμενη (χωρίς απαρίθμηση), ολοκληρωμένη ομιλία με αρχή – μέση – τέλος.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΙΔΕΩΝ

- ✓ΤΟ ΑΝΤΙΘΕΤΟ: ΤΙ ΘΑ ΓΙΝΟΤΑΝ ΑΝ ΔΕΝ ΥΠΗΡΧΕ
- ✓Η ΕΝΝΟΙΑ ΜΕ ΜΙΑ ΕΙΚΟΝΑ
- ✓ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ
- ✓ΜΙΑ ΠΑΡΟΙΜΙΑ
- ✓ΕΝΑΣ ΜΥΘΟΣ
- ✓ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΗ-ΑΛΛΗΓΟΡΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ
- ✓ΜΙΑ ΕΜΠΕΙΡΙΑ
- ✓ΕΝΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ
- ✓ΠΑΡΑΛΛΑΓΗ ΣΕ ΜΕΓΕΘΟΣ-ΣΧΗΜΑ-ΜΟΡΦΗ-ΥΛΙΚΟ-ΧΡΩΜΑ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΓΙΑ ΑΥΘΟΡΜΗΤΟ ΛΟΓΟ

✓ΚΑΡΤΕΣ ΛΕΞΕΩΝ

✓Η ΛΙΜΝΗ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

✓ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΟ BRAINSTORMING
π.χ. πώς μπορούμε να λερώσουμε το
σχολείο αντί πώς μπορούμε να το
διατηρήσουμε καθαρό

✓ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

✓ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΛΕΞΕΩΝ

✓ΔΙΝΩ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΜΙΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

✓ΧΡΗΣΗ ΕΙΚΟΝΑΣ

ΠΡΟΤΡΕΠΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

- Ο Προτρεπτικός Λόγος αποτελεί προσχεδιασμένη ομιλία επάνω σε άγνωστο θέμα με χρόνο προετοιμασίας 30'. Ο ομιλητής επιδιώκει να εμπνεύσει το κοινό, ώστε να το προτρέψει να υιοθετήσει τη θέση που υποστηρίζει και όχι να το ενημερώσει ή να το ψυχαγωγήσει.
- Τα θέματα αντλούνται από τη θεματολογία των σχολικών εγχειριδίων, κυρίως της Νεοελληνικής Γλώσσας, καθώς και από την επικαιρότητα. Οι διαγωνιζόμενοι έχουν την επιλογή να αποδεχτούν ή να απορρίψουν τη θέση που τους δίνεται και να την πραγματευτούν με τον πιο αποτελεσματικό, κατά την κρίση τους, τρόπο.
- Ιδιαίτερη σημασία έχει η χρήση στοιχείων προφορικότητας (εφόσον πρόκειται για δημόσια ομιλία): μικρές προτάσεις, ρητορικές ερωτήσεις, επαναλήψεις λέξεων, προτροπές, συνθηματικός λόγος κ.λπ.
- Η διάρκεια του προτρεπτικού λόγου είναι από 4 έως 5 λεπτά για το Γυμνάσιο και από 5 έως 6 λεπτά για το Λύκειο. Κατά την εκφώνηση επιτρέπεται η χρήση των σημειώσεων της προετοιμασίας. Καλό είναι να αποφεύγεται η συνεχής ανάγνωση.

Οι κριτές του Προτρεπτικού Λόγου θα λάβουν υπόψη τους τα παρακάτω κριτήρια:

1. Περιεχόμενο (1-20 βαθμοί): Οι ομιλητές πρέπει να παρουσιάσουν με σαφήνεια στην αρχή τη θέση τους, να αναδείξουν τις σημαντικότερες πτυχές του θέματος και, κυρίως, να αναπτύξουν πρωτότυπες ιδέες και προτάσεις. Τα επιχειρήματα κρίνονται με βάση τη συνάφεια με το θέμα, τη λογική τους συγκρότηση και την επαρκή τεκμηρίωσή τους.
2. Εκφορά (1-20 βαθμοί): Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στην επιλογή του κατάλληλου λεξιλογίου. Ο λόγος οφείλει να είναι ζωντανός, με έντονα στοιχεία προφορικότητας (π.χ. με τη χρήση προσφωνήσεων, προτροπών, ρητορικών ερωτήσεων). Επιπλέον, οι κριτές θα εκτιμήσουν την ένταση της φωνής των ομιλητών, την καθαρή άρθρωση, την κίνησή τους στον χώρο, τις χειρονομίες, την επαφή τους με το κοινό και το πώς εκμεταλλεύονται τα στοιχεία αυτά για να αποδώσουν καλύτερα το περιεχόμενο τού λόγου τους.
3. Δομή (1-10 βαθμοί): Ο λόγος οφείλει να έχει κατάλληλη αρχή και τέλος και να αναπτύσσει τα κύρια σημεία με συνοχή και αλληλουχία.

Εξοικείωση με διάφορες επιχειρηματολογικές δραστηριότητες

Λόγοι υπέρ και κατά:

Φανταζόμαστε ότι είμαστε δικηγόροι σε μια
δίκη για την επιμέλεια ενός παιδιού, το
οποίο είναι μοναχοπαίδι.

Γονέας Α

- Μέσο εισόδημα
- Μέση υγεία
- Μέσο ωράριο εργασίας
- Επαρκής επαφή με το παιδί
- Σχετικά σταθερή κοινωνική ζωή

Γονέας Β

- Άνω του μέσου εισόδημα
- Πολύ στενή σχέση με το παιδί
- Εξαιρετικά έντονη κοινωνική ζωή
- Πολλά ταξίδια στο πλαίσιο της εργασίας
- Μικρά προβλήματα υγείας

Εσείς σε ποιον θα δίνετε το παιδί;

ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΙΤΤΩΝ ΛΟΓΩΝ

- Σε έναν Αγώνα Διττών Λόγων δύο τριμελείς ομάδες αντιπαρατίθενται επάνω σε ένα θέμα που έχει ανακοινωθεί 20' (είκοσι λεπτά) νωρίτερα.
- Οι γύροι των Αγώνων διακρίνονται σε προκριματικούς και τελικούς.

Οι ομάδες – οι ομιλητές και οι ομιλίες

- Η ομάδα η οποία λαμβάνει πρώτη τον λόγο καλείται Λόγος και η δεύτερη ομάδα Αντίλογος. Τα μέλη των ομάδων ονομάζονται ανάλογα με την ομάδα και τη σειρά τους: πρώτος ομιλητής του Λόγου, δεύτερος ομιλητής του Αντιλόγου Κ.Ο.Κ.

1. Πρώτος ομιλητής του Λόγου: ορισμός θέματος και παράθεση α' μέρους επιχειρηματολογίας ομάδας
2. Πρώτος ομιλητής του Αντιλόγου: αποδοχή ή μη του ορισμού, αντίκρουση και παράθεση α' μέρους επιχειρηματολογίας ομάδας
3. Δεύτερος ομιλητής του Λόγου: αντίκρουση και ολοκλήρωση επιχειρηματολογίας ομάδας
4. Δεύτερος ομιλητής του Αντιλόγου: αντίκρουση και ολοκλήρωση επιχειρηματολογίας ομάδας
5. Τρίτος ομιλητής του Λόγου: αντίκρουση, διευκρινίσεις και περίληψη όλης της προηγούμενης επιχειρηματολογίας
6. Τρίτος ομιλητής του Αντιλόγου: αντίκρουση, διευκρινίσεις και περίληψη όλης της προηγούμενης επιχειρηματολογίας

Οι ομιλητές εκφωνούν λόγο μέγιστης διάρκειας 5΄ (πέντε λεπτών) για το Γυμνάσιο και 6΄ (έξι λεπτών) για το Λύκειο. Μπορούν να πραγματοποιήσουν σύντομες ερωτήσεις μόνο κατά τις πρώτες δύο ομιλίες της αντίπαλης ομάδας. Οι περιλήψεις διαρκούν 4΄ (τέσσερα λεπτά) και κατά τη διάρκειά τους δεν επιτρέπεται η υποβολή ερωτήσεων.

Χρονομέτρηση των ομιλιών

- Ο χρονομέτρης δείχνει με τα δάχτυλα ή φωτοτυπημένους αριθμούς το πέρασμα του χρόνου. Με (απαλό) μονό χτύπημα του χεριού στο τραπέζι δηλώνει την έναρξη και τη λήξη του χρόνου υποβολής ερωτήσεων και με διπλό χτύπημα το τέλος χρόνου ομιλίας.

Ορισμός τού θέματος

- Ο ορισμός τού θέματος είναι καθήκον του πρώτου ομιλητή του Λόγου και διατυπώνεται στην αρχή της ομιλίας του. Καθορίζει και τη φιλοσοφία της ομάδας του Λόγου που διατυπώνει με σαφήνεια και τη θέση της για το ζήτημα. Ενάντια σε αυτή τη φιλοσοφία θα κινηθεί η ομάδα του Αντίλογου, που αναμένεται να εκφράσει μια διαφορετική προσέγγιση.
- Η ομάδα του Λόγου κάνει κατανοητή την αντιπαράθεση για το ζητούμενο, θέτοντας εύλογους περιορισμούς και εξηγώντας οποιεσδήποτε λέξεις από το θέμα απαιτούν διευκρίνιση. Δεν αναμένεται και δεν εκτιμάται θετικά στη βαθμολογία να δίνονται απλώς ορισμοί-ερμηνείες που συναντώνται σε λεξικά και δεν είναι υποχρεωτική η αναφορά σε όλες τις λέξεις του θέματος.
- Ο ορισμός πρέπει να προσδιορίσει με σαφήνεια και ακρίβεια το ζητούμενο της συζήτησης, το οποίο ζητούμενο πρέπει να συσχετιστεί πειστικά με το θέμα. Πρέπει να σχετίζεται λογικά και άμεσα με το θέμα, να μην είναι αυταπόδεικτος και να μην αφορά σε ιδιαίτερα εξεζητημένο και μη γνωστό ζήτημα.
- Ο πρώτος ομιλητής του Αντίλογου μπορεί να αμφισβητήσει την εγκυρότητα του ορισμού (να τον προσβάλει), εφόσον δεν πληροί κάποια από τις παραπάνω προϋποθέσεις, και σε αυτή την περίπτωση οφείλει εξ αρχής να δηλώσει ρητά ότι προσβάλλει την εγκυρότητά του και να δώσει νέο ορισμό. Στην ακραία αυτή περίπτωση (που είναι καλό, για χάρη του αγώνα, να αποφεύγεται) ο αγώνας γίνεται επί του ορισμού, δηλαδή για το ποιος ορισμός είναι ο καταλληλότερος. Μπορεί, επίσης, να προτείνει κάποια συμπλήρωση του ορισμού.

Ερωτήσεις κατά τη διάρκεια της ομιλίας

- Οι ερωτήσεις υποβάλλονται απευθείας στον ομιλητή από τα μέλη της αντίπαλης ομάδας, εφόσον εκείνος το επιτρέψει. Μπορούν να υποβληθούν μόνο μετά το 1ο και πριν το τελευταίο λεπτό της ομιλίας. Ο χρονομέτρης με μονό (απαλό) χτύπημα στο τραπέζι δηλώνει την έναρξη και τη λήξη του χρόνου υποβολής ερωτήσεων.
- Για να υποβάλει ερώτηση, ο ομιλητής, όρθιος, σηκώνει το χέρι του και με τη φράση «Αίτημα ερώτησης» δηλώνει ότι επιθυμεί να υποβάλει μία ερώτηση ή να ζητήσει μια διευκρίνιση. Δεν επιτρέπεται να διατυπώσει απλώς την άποψή του.
- Ο ομιλητής που έχει τον λόγο αποφασίζει τότε, εάν θα επιτρέψει την υποβολή ερώτησης ή όχι, απαντώντας ευγενικά.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ (40 ΒΑΘΜΟΙ)

Το κριτήριο του περιεχομένου περιλαμβάνει την αξιολόγηση παραμέτρων όπως:

- α) επιχειρηματολογία και αντεπιχειρηματολογία (πληρότητα, πειστικότητα, λογική, συνέπεια, σαφήνεια, επαρκής τεκμηρίωση) [η παράμετρος με τη μεγαλύτερη βαρύτητα],
- β) συμμετοχή μέσω διατύπωσης και αποδοχής ερωτήσεων (διατύπωση ερωτήσεων που συμβάλλουν αποτελεσματικά στη συζήτηση και συνδέονται άμεσα με τα λεγόμενα της δεδομένης στιγμής, αποτελεσματική και ουσιαστική απάντηση σε ερωτήσεις),
- γ) ανταπόκριση του περιεχομένου στον ρόλο κάθε ομιλητή και συμμόρφωση γενικά με κανόνες (π.χ. διατύπωση ορισμού από τον πρώτο ομιλητή του Λόγου, αποδοχή / απόρριψη ορισμού από τον πρώτο ομιλητή του Αντιλόγου, κάλυψη προβλεπόμενου χρόνου ομιλιών / ερωτήσεων / συνόψεων, απουσία νέων επιχειρημάτων στη σύνοψη κ.λπ.),
- δ) στοιχεία ομαδικότητας (συνεργασία, συνέπεια μεταξύ των ομιλητών ως προς τη φιλοσοφία της ομάδας, διασυνδέσεις / αλληλοσυμπληρώσεις, ισόρροπη κατανομή επιχειρημάτων μεταξύ των πρώτων δύο ομιλητών κάθε ομάδας κ.ά.).

ΕΚΦΟΡΑ (20 ΒΑΘΜΟΙ)

Το κριτήριο της εκφοράς περιλαμβάνει την αξιολόγηση παραμέτρων όπως:

- α) Γενικότερο ύφος (κόσμιο, επικοινωνιακό, συνεπές ως προς το περιεχόμενο του λόγου, φιλικό ως προς τους αντιπάλους και ενθαρρυντικό ως προς τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας),
- β) Αυτοπεποίθηση, συνεχής οπτική επαφή με όλο το ακροατήριο,
- γ) Αποτελεσματική χρήση της φωνής, του σώματος, των χεριών, εκφραστικότητα προσώπου.

ΔΟΜΗ (10 ΒΑΘΜΟΙ)

Το κριτήριο της δομής περιλαμβάνει την αξιολόγηση παραμέτρων όπως:

- α) διάταξη, ιεράρχηση και σαφής διάκριση των επιχειρημάτων,
- β) εισαγωγή και σύνοψη της κάθε ομιλίας

Τα 6 καπέλα της σκέψης του De Bono

ΤΟ ΝΟΗΜΑ ΤΟΥ ΚΑΘΕ ΚΑΠΕΛΟΥ

- ΜΠΛΕ: Γενική εποπτεία ,έλεγχος

- ΑΣΠΡΟ: Πληροφορίες

- ΚΙΤΡΙΝΟ: Αισιοδοξία θετική σκέψη

- ΜΑΥΡΟ: Απαισιοδοξία, αρνητική σκέψη

- ΚΟΚΚΙΝΟ: Συναισθήματα

- ΠΡΑΣΙΝΟ: Δημιουργικότητα, νέες ιδέες

- 1.Όταν το άτομο φοράει το άσπρο καπέλο, εστιάζει στις διαθέσιμες πληροφορίες, ελέγχει τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή του.
- 2.Όταν το άτομο φοράει το μαύρο καπέλο, ασκεί κριτική και ψάχνει όλες τις αρνητικές πλευρές του θέματος.
- 3.Όταν το άτομο φοράει το κίτρινο καπέλο, υιοθετεί θετική στάση, βασισμένη στην πείρα και στις εποικοδομητικές πληροφορίες, προκειμένου να δώσει λύση σε ένα πρόβλημα που το απασχολεί.
- 4.Όταν το άτομο φοράει το κόκκινο καπέλο, φορτίζεται συναισθηματικά, κυριεύεται από συναισθήματα π.χ. αγάπης, θυμού, οργής κ.ά.
- 5.Όταν το άτομο φοράει το πράσινο καπέλο, ψάχνει να βρει πρωτότυπες και ευρηματικές ιδέες, νέες αντιλήψεις και νέους τρόπους επίλυσης των προβλημάτων.
- 6.Όταν το άτομο φοράει το μπλε καπέλο, συγκεντρώνει τα δεδομένα για το θέμα που το απασχολεί, συνδυάζει τα στοιχεία και, τέλος, δίνει λύση στο πρόβλημα.

Παιχνίδια

- Ο διάδρομος της συνείδησης: άγγελοι και δαίμονες: στεκόμαστε οι μισοί από τη μια πλευρά και οι μισοί από την άλλη πλευρά και σχηματίζουμε και σχηματίζουμε έναν διάδρομο. Ένα μέλος της ομάδας περνάει ανάμεσα και τα όσος στέκονται από τη μια πλευρά του διαδρόμου τον συμβουλεύουν το Α και όσος στέκονται από την άλλη τον συμβουλεύουν το Β π.χ. ο Οδυσσέας να μείνει στο νησί της Καλυψώς (Α) ή να φύγει (Β).
- Ναι μεν αλλά
- Παίρνουμε παραμύθια ή μύθους του Αισώπου και ζητάμε από την ομάδα να σκεφτεί επιχειρήματα από την πλευρά κάποιου ήρωα.
- Συμφωνώ-συμφωνώ απόλυτα, Διαφωνώ-διαφωνώ απόλυτα
- Ανακριτική καρέκλα

Χρήσιμοι σύνδεσμοι

- <https://rhetorikoiaiones.blogspot.com>
- <https://rhetoricedu.com> (Ελληνική ένωση για την προώθηση της Ρητορικής στην εκπαίδευση)
- https://s3.amazonaws.com/webprofile-ngos/Files/51/ANASA_%CE%95%CE%B3%CF%87%CE%B5%CE%B9%CF%81%CE%AF%CE%B4%CE%B9%CE%BF%20%CE%B3%CE%B9%CE%B1%20%CE%B5%CE%BA%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B5%CF%85%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CF%8D%CF%82.pdf
- <https://repository.edulll.gr/edulll/retrieve/3352/1008.pdf>
- Φωτεινή Εγγλέζου :δημοσιευμένες παρουσιάσεις:
<https://slideplayer.gr/slide/12643646/>
- ΒάλιαΛουτριανάκη:
<http://www.valialoutrianaki.com/upsilonlambdaiotakappaomicron.html>
- Νίκος Γκόβας: http://dide-anatol.att.sch.gr/perival/FAKELOS_RITORIKI/Govas_10PaixnidiaRolon.pdf

Ελπίζουμε να σας δούμε στους
4^{ους} μαθητικούς αγώνες
ρητορικής τέχνης της Περιφέρειας
Πελοποννήσου

Σας ευχαριστούμε για την
υπομονή σας!

